

Oikeusalan ammatit - Tšekki

Naši prevoditelji trenutno pripravljajo jezično inačico, ki jo vidite.

Sljedeći jezici: [CS](#) već su prevedeni.

Tässä osiossa kerrotaan oikeusalan ammattiteistä Tšekissä.

Oikeusalan ammatit – johdanto

Oikeusalan ammattiteitä ovat tuomari, syyttäjä, asianajaja, notaari ja ulosottomies.

Syyttäjät

Organisaatio

Syyttäjät ovat syyttäjälaitoksessa toimivia oikeusalan ammattilaisia. Syyttäjälaitoksen muodostavat valtion viranomaiset edustavat valtiota yleisen edun suojelemiseksi määritellyissä asioissa. Syyttäjälaitoksen toimivaltaan kuuluvia asioita hoitavat syyttäjät. Muut viranomaiset tai henkilöt eivät saa puuttua heidän toimintaansa eivätkä korvata tai edustaa heitä heidän tehtäviensä hoidossa.

Syyttäjälaitoksen rakenne on samanlainen kuin tuomioistuinlaitoksen (piiriaste, alueaste ja ylin aste). Syyttäjälaitosta johtaa Brnossa toimiva valtakunnansyyttäjänvirasto, joka vastaa syyttäjien keskusorganisaatiosta ja ammatin sääntelystä. Hallituksella on valta nimittää ja erottaa valtakunnansyyttäjä oikeusministeriön esityksestä.

Ammattialaliitot

Yleisten syyttäjien ammattialaliittona on Tšekin yleisten syyttäjien liitto ([Unie státních zástupců České republiky](#)), johon liittyminen on vapaaehtoista. Liitto avustaa syyttäjänvirastojen tehtävien hoitamisessa ja edistää päätöksenteon lainmukaisuutta ja riippumattomuutta. Lisäksi liitto osallistuu yleisten syyttäjien ja syyttäjäharjoittelijoiden koulutuksen järjestämiseen ja edustaa yleisten syyttäjien etuja.

Ammattisäännöstenä ovat yleisten syyttäjien ammattietiikkasäännöt.

Oikeusministeriön verkkosivustolla ([Ministerstvo spravedlnosti](#)) on luettelo yleisistä syyttäjistä virastoittain jaoteltuina.

Tehtävät – syyttäjälaitoksen toimivalta

Yleiset syyttäjät ovat julkishallinnon virkamiehiä, jotka edustavat valtiota yleisen edun turvaamisessa. Heidän tehtävänä on nostaa syytteet rikosoikeudenkäynnissä ja valvoa lainsäädännön noudattamista tutkintavankeuden ja vapausrangaistusten täytäntöönpanoon käytettävissä laitoksissa, pakkohoitolaitoksissa, nuorisovankiloissa ja huoltolaitoksissa. Heidän tehtäviinsä kuuluvat myös rikosten ennaltaehkäisy sekä avun tarjoaminen rikoksen uhreille.

Syyttäjälaitoksen toimivalta rikosoikeudenkäynnissä

Syyttäjillä on valtuudet toimia rikosoikeudenkäynnin kaikissa vaiheissa. Syyttäjällä on tietyt prosessuaaliset oikeudet ja vastaavat prosessuaaliset velvollisuudet.

Syyttäjälaitoksen toiminnasta säädetään laissa N:o 283/1993. Sen pääasiallisena tehtävänä on nostaa syytteet rikosoikeudenkäynnissä ja huolehtia muista sille rikosprosessilaissa määrätyistä tehtävistä. Lisäksi se valvoo lainsäädännön noudattamista tutkintavankeuden ja vapausrangaistusten täytäntöönpanoon käytettävissä laitoksissa, pakkohoitolaitoksissa, nuorisovankiloissa ja huoltolaitoksissa sekä muissa laitoksissa, joissa laki oikeuttaa henkilökohtaisen vapauden rajoittamiseen. Se toimii myös muissa kuin rikosoikeudenkäynneissä ja suorittaa sille lainsäädännössä määrättyjä erityistehtäviä.

Rikosoikeudenkäynnin valmistelussa syyttäjä valvoo lainmukaisuutta. Valmistelussa tiettyihin toimiin ovat oikeutettuja vain syyttäjät siten kuin rikosprosessilaissa (laissa N:o 141/1961) säädetään.

Ennen rikosoikeudenkäynnin alkamista syyttäjälle on annettava tiedoksi rikokseen viittaavat seikat (rikosprosessilain 158 §:n 2 momentti).

Syyttäjän nostamasta syytteestä (rangaistusvaatimuksesta) käynnistyy menettely, jossa tuomioistuin voi aloittaa oikeudenkäynnin asian käsittelyä. Syyttäjän on osallistuttava pääkäsittelyyn, jonka aluksi hän esittää syytteen ja lopuksi loppulausunnon.

Syyttäjällä on toimivaltaa myös soviittaessa syylisyydestä ja rangaistuksesta.

Syyttäjällä on oikeus valittaa ratkaisusta minkä tahansa tuomioperusteissa olevan virheen takia. Valitus voi olla joko syytetyn eduksi tai vahingoksi.

Korkeimpaan oikeuteen voi valittaa ylin syyttäjä.

Syyttäjä voi myös hakea oikeudenkäynnin uusimista joko syytetyn eduksi tai vahingoksi.

Ala-ikäistä vastaan käytävässä oikeudenkäynnissä syyttäjä on velvollinen olemaan läsnä pääkäsittelyn lisäksi myös julkisissa istunnoissa (nuoriso-oikeuslaki N:o 218/2003).

Päätökset asian siirtämisestä vaihtoehtoiseen riidanratkaisuun valmistelun aikana voi tehdä yksinomaan syyttäjä.

Syyttäjälaitoksen toiminta muissa kuin rikosasioissa

Syyttäjälaitoksella on oikeus hakea siviilioikeudellisen menettelyn aloittamista tai puuttua jo käynnistettyyn siviilimenettelyyn, mutta vain lain sallimissa tapauksissa.

Syyttäjän toimivalta siviilimenettelyssä perustuu Tšekin tasavallan perustuslain 80 §:ään, jonka mukaan syyttäjälaitos paitsi nostaa rikossyytteet myös huolehtii muista sille laissa määrätyistä tehtävistä. Syyttäjälain mukaan syyttäjä voi toimia myös muissa kuin rikosoikeudenkäynneissä. Tästä toimivallasta säädetään tarkemmin siviililaissa, jossa täsmennetään, milloin syyttäjälaitos voi puuttua siviiliasioissa aloitettuun menettelyyn.

Sen lisäksi, että syyttäjälaitoksesta voi tulla siviilioikeudellisen menettelyn osapuoli, se voi myös itse hakea menettelyn käynnistämistä, esimerkiksi isyyden kiistämistä koskevissa tapauksissa perhelain nojalla ylimmän syyttäjän kautta.

Pätevyysvaatimukset ja muut edellytykset

Syyttäjänhoito alkaa virkaan nimittämisellä. Syyttäjän nimittää virkaansa ylimmän syyttäjän esityksestä oikeusministeri. Nimitys on voimassa toistaiseksi. Syyttäjä vannoo nimityksen jälkeen virkavalan oikeusministerille.

Syyttäjäksi voidaan nimittää Tšekin kansalainen, joka täyttää seuraavat edellytykset:

- oikeustoimikelpoisuus,
- hyvä maine,
- nimittämishetkellä vähintään 25 vuoden ikä,
- oikeustieteen kandidaatin tutkinto tšekkiläisestä korkeakoulusta,

- loppukokeen läpäiseminen,
- ammattietiikka ja
- suostumus siihen, että hänet nimitetään yleisen syyttäjän virkaan ja osoitetaan tiettyyn syyttäjänvirastoon.

Nimitys yleiseksi syyttäjäksi on voimassa toistaiseksi, mutta yleinen syyttäjä voidaan tilapäisesti vapauttaa tehtävistään oikeusministerin päätöksellä. Yleisen syyttäjän viranhoito päättyy, kun hän saavuttaa 70 vuoden iän tai kuolee tai hänet julistetaan kuolleeksi. Se päättyy myös, jos hän menettää oikeustoimikelpoisuutensa kokonaan tai osittain, kieltäytyy vannomasta virkavalaa, menettää Tšekin kansalaisuuden tai ryhtyy hoitamaan yleisen syyttäjän esteelliseksi tekevää toimea tai jos hänet tuomitaan rikoksesta, todetaan kykenemättömäksi hoitamaan virkaansa tai hänen terveydentilansa estää viranhoidon pysyvästi. Viranhoito päättyy myös siinä tapauksessa, että hänet vapautetaan kurinpidollisessa menettelyssä yleisen syyttäjän tehtävistä tai hän itse eroaa virastaan.

Oikeusministeri laatii syyttäjälaitoksen talousarvion. Syyttäjien asemasta säädetään laissa N:o 283/1993.

Esteettömyys

Yleinen syyttäjä ei laissa säädettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta saa toimia välimiehenä tai sovittelijana riita-asioissa, edustaa tuomioistuinasian osapuolia eikä toimia asianomistajan tai tuomioistuin- tai hallintoasian osapuolen asiamiehenä. Hän ei myöskään saa olla syyttäjän viranhoidon ohella muussa palkallisessa työsuhteessa tai harjoittaa muuta ansiotoimintaa, lukuun ottamatta oman omaisuutensa hoitoa, tieteellistä, pedagogista, kirjallista, taiteellista ja julkaisutoimintaa sekä toimintaa ministeriön tai hallituksen neuvoa-antavissa elimissä tai parlamentin elimissä. Hän voi hoitaa nk. päällikkösyöttäjän tai tämän varamiehen tehtävää ja hänet voidaan tilapäisesti siirtää hoitamaan tehtäviä ministeriössä tai Tšekin oikeusakatemiassa.

Palkkaus

Yleisten syyttäjien palkkauksesta säädetään erikseen ja siitä vastaa valtio.

Ammatillinen vastuu

Vahingosta, jonka yleinen syyttäjä aiheuttaa lainvastaisella päätöksellä tai laittomalla viranomaismenettelyllä, vastaa erillisen lainsäädännön mukaisesti valtio.

Yleinen syyttäjä voidaan asettaa myös kurinpidolliseen vastuuseen.

Tuomarit

Organisaatio

Tuomarien asemaa koskeva perussäännös on Tšekin tasavallan perustuslain 82 §:n 1 momentti, jonka mukaan tuomarit ovat viranhoidossaan riippumattomia eikä heidän puolueettomuuttaan saa heikentää. Tuomarien asemasta on säädetty tuomioistuimista ja tuomareista annetussa laissa N:o 6/2002.

Virkaan nimittäminen ja virkakausi

Kelpoisuusehdot täyttävän tuomarin nimittää virkaansa tasavallan presidentti. Ryhtyessään hoitamaan virkaansa tuomari vannoo virkavalan. Tuomarin nimitykseen ei ole lakisääteistä oikeutta.

Tuomarinviran hoitoon valmistaudutaan kolme vuotta kestäväällä harjoittelulla tuomioistuimessa. Tuomioistuinharjoittelun jälkeen suoritetaan tuomarintutkinto.

Tuomari nimitetään virkaansa toistaiseksi, mutta tuomari voi keskeyttää viran hoitamisen, jos oikeusministeri vapauttaa hänet tilapäisesti tehtävistään. Tuomarin virkasuhde päättyy sen vuoden lopussa, jona tuomari täyttää 70 vuotta. Se päättyy myös tuomarin kuolemaan tai kuolleeksi julistamiseen, eroamiseen tai päätökseen, jossa hänet todetaan kykenemättömäksi hoitamaan tehtäviään.

Pätevyysvaatimukset ja muut edellytykset

Tuomariksi voidaan nimittää henkilö, joka täyttää seuraavat edellytykset:

- Tšekin kansalaisuus,
- täysi oikeustoimikelpoisuus,
- hyvä maine,
- vähintään 30 vuoden ikä,

- oikeustieteen kandidaatin tutkinto tšekkiläisestä korkeakoulusta,
- tuomarintutkinnon suorittaminen,
- ammattietiikka ja
- suostumus tuomariksi nimittämiseen ja osoittamiseen tiettyyn tuomioistuimeen.

Maalikkotuomarit ovat tavallisia kansalaisia (joilla ei ole rikosrekisteriä). He vannovat valan tuomioistuimen puheenjohtajan edessä, ja heidän toimikautensa on neljä vuotta.

Esteettömyys

Oikeuden puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan tehtäviä lukuun ottamatta tuomarit eivät saa harjoittaa muuta ansiotoimintaa, lukuun ottamatta oman omaisuutensa hoitoa, tieteellistä, pedagogista, kirjallista, taiteellista ja julkaisutoimintaa sekä toimintaa ministeriön tai hallituksen neuvoo-antavissa elimissä tai parlamentin elimissä.

Palkkaus

Tuomarien palkkauksesta säädetään lailla.

Tehtävät

Tuomarien perusoikeutena ja -velvollisuutena on säilyttää riippumattomuutensa ja perustaa päätöksensä ainoastaan lakiin, jota heidän on tulkittava omantuntonsa ja parhaan tietämyksensä mukaan. He eivät saa antaa esimerkiksi poliittisten puolueiden etujen, julkisen mielipiteen tai tiedotusvälineiden vaikuttaa päätöksiinsä viranhoidossa. Tuomareiden riippumattomuuden ja puolueettomuuden loukkaaminen tai vaarantaminen on kielletty.

Tuomarit ovat velvollisia tekemään päätöksensä kohtuullisessa ajassa ilman aiheetonta viivytystä ja antamaan oikeudenkäynnin asianosaisille ja heidän edustajilleen mahdollisuuden käyttää oikeuksiaan. Tuomarit eivät kuitenkaan saa käsitellä heidän kanssaan asian sisältöä tai prosessuaalisia kysymyksiä, jotka saattavat vaikuttaa asiaan.

Kun tuomari on lopettanut virkansa hoitamisen, häntä sitoo vaitiolovelvollisuus niiden seikkojen suhteen, jotka ovat tulleet hänen tietoonsa hänen hoitaessa virkaansa. Tästä velvollisuudesta voidaan vapauttaa vain poikkeuksellisissa tapauksissa.

Luettelo tuomareista ja tuomioistuimista, joissa he toimivat puheenjohtajina, on saatavissa oikeusministeriön verkkosivustolla ([Mi nisterstvo spravedlnosti](#)).

Tuomariliitto ([Soudcovská unie](#)) ei edusta kaikkia tuomareita, sillä sen jäsenyys on vapaaehtoista. Sen yleiskokous on hyväksynyt tuomarien eettiset käytännösäännöt tuomarintyön moraaliseksi periaatteiksi.

Tuomarien erityisalajat ja -tehtävät

Tuomarit voivat ratkaisutoimintansa ohella hoitaa tuomioistuimen puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan tehtävää. Heidät nimittää näihin tehtäviin tasavallan presidentti (kun kyseessä on korkein oikeus ja korkein hallinto-oikeus) tai oikeusministeri (kun kyseessä ovat väliportaan tuomioistuimet, alueoikeudet ja piirituomioistuimet). Näiden tuomareiden erityistehtäviin kuuluu tuomioistuinlaitoksen hallinto.

Tuomari voi hoitaa myös puheenjohtajuutta korkeimman oikeuden, korkeimman hallinto-oikeuden tai muun tuomioistuimen yksittäisessä jaostossa.

Piirituomioistuinten, alueoikeuksien ja väliportaan tuomioistuinten sisäinen organisaatio perustuu osastoihin, jotka ovat erikoistuneet rikos-, siviili- ja hallinto-oikeudellisen tuomiovallan käyttöön käsiteltävänä olevien tapausten luonteen mukaisesti.

Vastuu tuomarinviran hoitamisesta

Tuomarin langettamasta virheellisestä ratkaisusta, päätöksestä siirtää asian käsittely toiseen tuomioistuimeen, rangaistuksesta tai turvaamistoimesta sekä sääntöjenvastaisen viranomaismenettelyn aiheuttamasta vahingosta vastaa valtio. Kyseiseltä tuomarilta voidaan vaatia takautuva korvaus vain, jos kurinpidollisessa tai rikosoikeudellisessa menettelyssä todetaan, että hän on menetellyt lainvastaisesti. Tuomari vastaa siitä, että hoitaa tuomarinvirkaa ammattitaitoisesti.

Notaarit

Organisaatio

Notaareista ja notaaritoimesta annetussa laissa N:o 358/1992 säädetään notaarin ammatista ja tehtävistä (menettelyistä).

Notaarin on oltava notaarin ammattia sääntelevän notaariliiton (*Notářská komora*) jäsen. Liitto järjestää myös ammatillista koulutusta ja tutkintoja notaariksi pyrkiville. Alueittain jaoteltu notaariluettelo on saatavissa notaariliiton ([Notářská komora](#)) verkkosivustolla.

Virkaan nimittäminen ja virkakausi

Julkisen notaarin nimittää virkaansa ehdokashaun jälkeen oikeusministeri notaariliiton esityksestä. Notaarin viranhoito alkaa rekisteröinnillä Tšekin notaariliiton ylläpitämään julkisten notaarien rekisteriin.

Viranhoidon valmistaudutaan suorittamalla harjoittelu julkisen notaarin palveluksessa. Myöhemmässä vaiheessa, vähintään kolmivuotisen harjoittelun ja erillisen tutkinnon suorittamisen jälkeen, harjoittelijoista tulee nk. notaarikandidaatteja.

Nimitys julkiseksi notaariksi on voimassa toistaiseksi, mutta viranhoito voidaan keskeyttää. Julkisen notaarin viranhoito lakkaa, kun hän saavuttaa 70 vuoden iän tai kuolee tai hänet julistetaan kuolleeksi tai jos hänet vapautetaan tehtävistään tai hän menettää Tšekin kansalaisuuden tai oikeustoimikelpoisuutensa. Viranhoito lakkaa myös, jos nimitetty notaari kieltäytyy vannomasta virkavalaa tai hänen terveydentilansa estää pysyvästi julkisen notaarin tehtävien hoitamisen.

Notaaritoimistojen määrän kunkin piirituomioistuimen alueella määrittää oikeusministeri notaariliittoa kuultuaan.

Julkinen notaari on viranhoidossaan riippumaton. Häntä sitoo vain lainsäädäntö. Julkinen notaari on esteellinen harjoittamaan muuta ansiotoimintaa (laissa säädettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta).

Pätevyysvaatimukset ja muut edellytykset

Julkiseksi notaariksi voidaan nimittää henkilö, joka täyttää seuraavat edellytykset

- Tšekin kansalainen,
- täysi oikeustoimikelpoisuus,
- hyvämaineinen,
- korkeakoulututkinnon suorittaminen,
- vähintään viiden vuoden kokemus notaarin tehtävistä ja
- erillisen notaarintutkinnon suorittaminen.

Julkisen notaarin viranhoidon aloittamisen edellytyksenä on

- nimitys julkiseksi notaariksi,
- virkavalan vannominen oikeusministerille, jos virkavalaa ei ole vielä vannottu,
- julkisen notaarin virallisen leiman käyttöoikeuden saaminen,
- vastuuvakuutuksen hankkiminen työtehtävien yhteydessä mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen varalta.

Esteettömyys

Julkinen notaari on esteellinen harjoittamaan muuta ansiotoimintaa kuin oman omaisuutensa hoitoa. Hän voi kuitenkin palkkiota vastaan harjoittaa tieteellistä, pedagogista, taiteellista ja julkaisutoimintaa sekä toimia tulkkina ja asiantuntijana.

Palkkaus

Notaarisäännösten mukaan notaaritehtävien hoidosta suoritetaan korvauksena palkkio, korvaus käytetystä ajasta ja kulukorvaukset. Kulut maksaa se, joka pyytää notaaritehtävän suorittamista. Notaarilla on oikeus vaatia kohtuullista ennakkoa palkkiolle ja kulukorvauksille. Notaarinpalkkiosta säädetään yksityiskohtaisesti erillisessä lainsäädännössä.

Notaarin tehtävät

Julkisella notaarilla on oikeus suorittaa notaaritoimia ja velvollisuus noudattaa niiden yhteydessä lakeja ja muita yleisesti sitovia säädöksiä. Oikeudellista apua antaessaan häntä sitovat myös asiakkaan ohjeet. Notaarilla on oikeus kieltäytyä pyydetyn tehtävän suorittamisesta vain, jos se olisi vastoin yleisesti sitovaa lainsäädäntöä, jos notaari tai hänen omaisensa on asian osapuoli tai jos notaari on kyseisessä asiassa jo antanut oikeudellista apua toiselle henkilölle, jonka edut eriyvät. Notaari voi kieltäytyä tehtävän suorittamisesta myös, jos asiakas ei suorita kohtuullista ennakkoa notaarin palkkiolle ilman perusteltua syytä. Notaarilla on oikeus irtautua asiakkaan tai oikeudellista apua hakevan kanssa tehdystä sopimuksesta, jos keskinäistä luottamusta on rikottu.

Notaaria sitoo vaitiolovelvollisuus kaikista seikoista, jotka ovat tulleet hänen tietoonsa notaaritehtävien suorittamisen yhteydessä ja jotka voivat vaikuttaa asiakkaan tai oikeudellista apua hakevan oikeutettuihin etuihin. Vain henkilö, jota asia koskee, voi vapauttaa notaarin vaitiolovelvollisuudesta.

Notaarit tarjoavat oikeudellisia ja muita palveluja muun muassa seuraavissa asioissa:

- toimivat perintöasioissa oikeudenkäyntiasiamiehenä (tuomioistuinviranomaisen ominaisuudessa),
- laativat notaarin pöytäkirjoja oikeustoimista, vuosikokouksista ja muista oikeussubjektien tapaamisista sekä muista tosiseikoista ja asiantiloista,
- laativat sopimuksia,
- tallettavat varoja,
- laativat notaarin pöytäkirjoja perustaksi täytäntöönpanotoimenpiteille,
- laativat ja tallettavat testamentteja,
- laativat avioehtoja (notaarin pöytäkirjan muodossa) ja panttaussopimuksia sekä ylläpitävät panttirekisteriä,
- todistavat oikeaksi asiantiloja.

Julkiset notaarit antavat myös otteita Tšekin kiinteistörekisteristä jne.

Vastuu viranhoidossa

Notaari vastaa hakijalle, asiakkaalle tai muulle asianosaiselle vahingoista, joita hän on heille työtehtäviensä yhteydessä aiheuttanut. Notaari vastaa myös palveluksessaan oleville työntekijöille vahingoista, joita heille on aiheutunut heidän työvelvollisuuksiensa täyttämisen yhteydessä. Tätä varten notaarilla on oltava vastuuvakuutus.

Notaari voidaan myös asettaa kurinpidolliseen vastuuseen viranhoidostaan.

Julkisten notaarien viranhoidon valvonnasta vastaavat oikeusministeriö, Tšekin notaariliitto sekä notaarikamarit.

Ammattialalitot

Kunkin alueoikeuden sekä Prahan kaupunginoikeuden yhteyteen laissa säädetyllä tavalla perustettujen notaarikamarien jäseninä ovat kaikki julkiset notaarit, jotka toimivat kyseisen tuomioistuimen piirissä. Notaarikamari on oikeushenkilö, jolla on omat tulot ja elimet.

Tšekin notaariliitto on notaarikamarien muodostama itsenäinen ammattialajärjestö. Se on oikeushenkilö, jolla on omat tulot ja elimet. Sen tehtävänä on muun muassa ylläpitää ja hallinnoida valtakunnallista testamenttirekisteriä. Kyseessä on ei-julkinen sähköinen rekisteri, joka sisältää testamentit ja perinnöttömäksi tekemistä koskevat asiakirjat sekä nämä kumoavat asiakirjat, pesänselvittäjän toimeen määräämistä ja siitä vapauttamista koskevat asiakirjat jne. Tšekin notaariliitto ylläpitää myös panttirekisteriä.

Oikeusalan ammattien organisaatio: lakimiehet

Asianajajat

Asianajajien on kuuluttava Tšekin asianajajaliittoon ([Česká advokátní komora](#)), valtionhallinnosta riippumattomaan keskusjärjestöön, joka sääntelee asianajajan ammattia.

Asianajajan oikeuspalvelujen tarjoamisen ehtoista säädetään [asianajajalaissa](#) N:o 85/1996.

Asianajajana toimimisen edellytykset

Asianajajana voi toimia vain henkilö, joka on merkitty [Tšekin asianajajaliiton](#) ylläpitämään asianajajarekisteriin. Asianajajarekisteriin voidaan merkitä kirjallisesta hakemuksesta jokainen, joka on

- [oikeustoimikelpoinen](#),
- [hyvämaineinen](#),
- suorittanut oikeustieteen [kandidaatin](#) tutkinnon,
- suorittanut vähintään kolmevuotisen oikeusharjoittelun [avustavana asianajajana](#),
- suorittanut erillisen [asianajajatutkinnon](#) ja

- vannonut [virikavalan](#) [asianajajaliiton](#) puheenjohtajalle.

Oikeuspalveluja voivat [Tšekissä](#) tarjota vain

- [Tšekin asianajajaliiton](#) rekisteriin merkityt asianajajat
- eurooppalaiset asianajajat.

Asianajajia ei Tšekissä erotella toisistaan tehtävien perusteella, ja jokainen asianajaja erikoistuu käytännön työssään eri oikeusalueille.

Asianajajan oikeudet ja velvollisuudet asianajotoiminnassa

Asianajajaksi tullaan rekisteröinnillä asianajajarekisteriin.

Asianajajan tehtäviin valmistaudutaan toimimalla asianajajan palveluksessa avustavana asianajajana.

Asianajaja merkitään rekisteriin toistaiseksi, mutta asianajajan ammattitoiminta voidaan kuitenkin keskeyttää lain tai Tšekin asianajajaliiton päätöksen nojalla.

Oikeus toimia asianajajana lakkaa, kun henkilö poistetaan asianajajarekisteristä lain mukaisesti – kun hän kuolee tai hänet julistetaan kuolleeksi, hän menettää oikeustoimikelpoisuutensa tai sitä rajoitetaan, kurinpidollinen toimenpide johtaa hänen poistamiseensa asianajajarekisteristä, hänet julistetaan konkurssiin tai hän itse pyytää poistamista asianajajarekisteristä. Myös Tšekin asianajajaliitto voi päättää asianajajan poistamisesta rekisteristä.

Esteettömyys

Lain mukaan asianajaja ei saa samaan aikaan asianajotoiminnan kanssa olla työsuhteessa tai muussa siihen verrattavassa palvelussuhteessa (yliopiston opettajana toimimista lukuun ottamatta) eikä harjoittaa muuta toimintaa, joka tekisi hänet esteelliseksi toimimaan asianajajana.

Palkkaus

Asianajajan palkkaus muodostuu pääsääntöisesti asiakkaan maksamasta korvauksesta, jolle voidaan pyytää kohtuullista ennakkoa. Asianajajan palkkio oikeuspalvelujen tarjoamisesta, kulukorvaukset ja korvaus ajanmenetyksestä määräytyvät yleisesti sitovan erillisen lainsäädännön perusteella. Asianajajan palkkio oikeuspalvelujen tarjoamisesta perustuu periaatteessa hänen ja asiakkaan väliseen sopimukseen (sopimuspalkkio) tai – jos palkkio ei ole sopimusperusteinen – asianajotoiminnan maksutaulukkoon. Jos asianajaja on määrätty asiamieheksi viran puolesta, hänen palkkionsa maksaa valtio.

Ammattialaliitot

Tšekin asianajajaliitto (*Česká advokátní komora*), jolla on päätoimipaikka Prahassa ja sivuosasto Brnossa, on kaikkien asianajajien itsenäinen ammattialajärjestö. Sillä on omat elimet, ja se antaa asianajajien sitovat ammattisäännöt, jotka julkaistaan Tšekin asianajajaliiton virallisessa lehdessä.

Näihin sääntöihin kuuluvat asianajajien ammattietiikkaa ja kilpailua koskevat säännöt.

Ammatillinen vastuu

Asianajaja vastaa asiakkaalle vahingosta, jonka hän itse, hänen palveluksessaan oleva työntekijä tai hänen edustajansa on asiakkaalle aiheuttanut asianajotoiminnan harjoittamisen yhteydessä. Asianajajalla on oltava vastuuvakuutus.

Asianajaja voidaan myös asettaa kurinpidolliseen vastuuseen (merkittävästä tai toistuvasta hänelle määrättyjen velvollisuuksien rikkomisesta).

Oikeudelliset tietokannat

Luettelo asianajajista on saatavissa Tšekin asianajajaliiton verkkosivustolla ([Česká advokátní komora](#)). Näiltä sivuilta voidaan etsiä asianajajia maantieteellisten hakuperusteiden lisäksi myös asianajajan erikoisalalan ja kielitaidon mukaan.

Onko tietokannan käyttö ilmaista?

Kyllä, tietokantaa voi käyttää maksutta.

Toimistoasianajajat / lainopilliset neuvonantajat

Tšekissä eri tehtävissä toimivia asianajajia ei erotella toisistaan.

Muut oikeusalan ammatit

Ulosottomiehet

Ulosottomies on [itsenäinen](#) [oikeusalan ammattinharjoittaja](#), joka [ulosottosäännösten](#) mukaisesti toimittaa [ulosoton](#). Kaikkien ulosottomiesten on oltava itsehallinnollisen [ulosottomiesten liiton](#) jäseniä.

Ulosottomiesten asemasta säädetään tuomioistuimen valtuuttamia ulosottomiehiä ja ulosottoa koskevassa laissa N:o 120/2001 (ulosottosäännöstö).

Ulosottomiehet nimittää oikeusministeri.

Ulosottomiehellä on Tšekissä valtion virkamiehen asema, ja hänen toimenpiteensä katsotaan tuomioistuimen toimenpiteiksi.

Ulosottomieheksi voidaan nimittää Tšekin kansalainen, joka on

- [oikeustoimikelpoinen](#),
- suorittanut oikeusalan [korkeakoulututkinnon](#) tšekkiläisessä korkeakoulussa,
- [hyvämaineinen](#),
- suorittanut vähintään kolmivuotisen harjoittelun ja
- suorittanut erillisen [ulosottotutkinnon](#).

Virkaan nimittäminen ja virkakausi

Ulosottomiehen nimittää virkaan virkavalan vannomisen jälkeen oikeusministeri. Virkaan valitaan ehdokashaun kautta. Nimittämispäivänään ulosottomiehestä tulee ulosottomiesyhdistyksen (*Exekutorská komora*) jäsen. Ulosottomiehen ammattiin valmistaudutaan suorittamalla harjoittelu avustavana ulosottomiehenä työsuhteessa ulosottomieheen. Myöhemmässä vaiheessa, vähintään kolmivuotisen harjoittelun ja erillisen ulosottomiestutkinnon suorittamisen jälkeen, harjoittelijasta tulee nk. ulosottomieskandidaatti, kunnes hänet merkitään ammattirekisteriin.

Nimitys on voimassa toistaiseksi, mutta oikeusministeri voi kuitenkin keskeyttää ulosottomiehen viranhoidon. Viranhoidon ollessa keskeytettynä ulosottomies ei saa harjoittaa ulosottotoimintaa ja hänelle määrätään sijainen. Sijainen määrätään myös silloin, kun ulosottomiehen virantoimitus keskeytyy muista syistä (esim. sairaus tai loma).

Ulosottomiehen viranhoito päättyy sillä hetkellä, kun hän lakkaa olemasta ulosottomiesyhdistyksen jäsen, mikä voi johtua ulosottomiehen kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta, tehtävistä vapauttamisesta, Tšekin kansalaisuuden menettämisestä tai oikeustoimikelpoisuuden menettämisestä tai rajoittamisesta.

Esteettömyys

Ulosottomies on esteellinen harjoittamaan muuta ansiotoimintaa kuin oman omaisuutensa hoitoa. Hän voi kuitenkin palkkiota vastaa harjoittaa tieteellistä, pedagogista, taiteellista ja julkaisutoimintaa sekä toimia tulkkina ja asiantuntijana.

Palkkaus

Ulosotto- ja muista tehtävistä maksetaan korvaus, joka voi olla ulosottopalkkio, kulukorvaus, korvaus ulosoton täytäntöönpanoon käytetystä ajasta ja korvaus asiakirjojen tiedoksiantamisesta. Ulosottopalkkiosta voidaan sopia ulosottomiehen ja edunsaajan välisellä sopimuksella. Jos palkkio ei ole sopimusperusteinen, se määräytyy yleisesti sitovan erillisen lainsäädännön perusteella. Ulosottomiehellä on oikeus pyytää edunsaajalta kohtuullista ennakkoa ulosoton kuluille.

Vastuu

Ulosottomies vastaa vahingosta, joka hän itse tai hänen palveluksessaan oleva työntekijä on aiheuttanut ulosottotoiminnan yhteydessä. Ulosottomiehellä on oltava vastuuvakuutus.

Ulosottomies ja ulosottomieskandidaatti voidaan asettaa myös kurinpidolliseen vastuuseen lakisääteisten velvoitteidensa rikkomisista tai merkittävästä tai toistuvasta ulosottomiehen ammattietiikan loukkaamisesta.

Tarkempia tietoja on saatavissa ulosottomiesyhdistyksen ([Exekutorská komora](#)) verkkosivustolla.

Maksuttomia oikeuspalveluja tarjoavat organisaatiot

Monet kansalaisjärjestöt tarjoavat oikeusapua eri aloilla, esimerkiksi [Ekologický právní servis](#) ja [Iuridicum remedium](#).

Maksutonta oikeusneuvontaa tarjoaa tietyissä tapauksissa myös Tšekin asianajajaliitto.

Tšekin ulosottomiesten liitto (*Exekutorská komora ČR*) antaa ulosoton toimittamiseen ja päätösten pakkotäytäntöönpanoon liittyvää maksutonta oikeusneuvontaa.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 13/05/2019